

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 13C/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621204162
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Šulaj
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2022:6621204162.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

P. súd Lučenec sudcom JUDr. Jánom Šulajom v spore žalobcov: X/Ágota B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom F.N. L. XXXX/XXXXX XX U., štátna občianka SR, X/ V. Y., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, XXX XX U., štátna občianka SR, X/ D. Y., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, XXX XX U., všetci zastúpení Mgr. Martinom Antalom, advokát Advokátskej kancelárie bratus.law, IČO: 53 369 572, so sídlom Seberíniho 1, 821 03 Bratislava - mestská časť Ružinov proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 €, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 14.000,- €, v lehote troch dní od právoplatnosti tohoto rozsudku.

II. Žaloba v časti o zaplatenie sumy 6.000,- € žalobkyni 1/ sa z a m i e t a .

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 9.000,- €, v lehote troch dní od právoplatnosti tohoto rozsudku.

IV. Žaloba v časti o zaplatenie sumy 6.000,- € žalobkyni 2/ sa z a m i e t a .

V. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 9.000,- €, v lehote troch dní od právoplatnosti tohoto rozsudku.

VI. Žaloba v časti o zaplatenie sumy 6.000,- € žalobkyni 3/ sa z a m i e t a .

VII. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyniam 1/ až 3/ trovy konania každej v rozsahu 100 %, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom, v lehote troch dní od právoplatnosti tohoto uznesenia.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 18.10.2021 sa žalobca domáhal priznania nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- € od žalovaného, pričom uviedol, že dňa 20.10.2020 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej S. J., nar. XX.XX.XXXX, (ďalej len ako „vodič“ alebo „páchateľ“), ako vodič nákladného vozidla s EČV: U. s týmto nákladným vozidlom v U. na G. pri vchádzaní na hlavnú cestu nedal prednosť zľava idúcemu cyklistovi U. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX (ďalej len ako „zosnulý“), s ktorým sa nákladné vozidlo vedené vodičom zrazilo. Následkom tejto zrážky zosnulý podľahol nasledujúci deň, dňa 21.10.2020. Za tento skutok bol vodič uznaný za vinného zo spáchanie prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec zo dňa

8.4.2021, č. k. 3T/27/2021, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 8.5.2021 (ďalej len ako „rozsudok“).

Nákladné motorové vozidlo, ktoré viedol vodič v čase dopravnej nehody bolo poistené (zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla) u žalovaného.

Vyššie uvedeným protiprávnym konaním páchatela došlo k úmrtiu zosnulého a tým aj k vzniku nenapraviteľného následku, ktorý podstatným a zásadným spôsobom zasiahol do životov žalobcov, detí zosnulého. Tento následok nie je možné zvrátiť ani napraviť. Smrť zosnulého sa žalobcov dotkla značným spôsobom, nakoľko išlo o manžela žalobkyne 1/, otca žalobkyne 2/ a starého otca žalobkyne 3/. Žalobkyňa 1/ so svojim manželom prežila spoločných 50 rokov, počas ktorých jej bol celoživotnou oporou a partnerom vo všetkom. Po jeho smrti nastalo v živote žalobkyne 1/ prázdno, ktoré nie je možné vyplniť. Smrť dlhoročného manžela pre žalobkyňu znamenala absolútny obrat v jej živote a to doslova zo dňa na deň. Zo dňa na deň prišla o človeka, s ktorým zdieľala všetky svoje radosti a starosti, o človeka, ktorý jej bol vždy na blízku, keď to potrebovala. Zároveň však aj o partnera, ktorý sa staral ako o rodinný život, tak aj o administratívne úkony - ako to mali medzi sebou v manželstva za tie mnohé roky podelené. Zo dňa na deň sa tak žalobkyňa 1/ musela naučiť sa so všetkými aspektami života vyrovnáť sama a bez podpory jej najbližšieho. Smrť manžela sa podpísala aj na fyzickom zdraví žalobkyne 1/, keď od toho nešťastného dňa trpí poruchami spánku, nechutenstvom a depresiami. So smrťou manžela sa žalobkyňa 1/ nevie vyrovnáť ani do dnešného dňa a situáciu zvláda len vďaka svojej dcére, žalobkyňi 2/ a vďaka svojej vnučke, žalobkyňi 3/.

Žalobkyňa 2/ mala so zosnulým taktiež mimoriadne intenzívny vzťah najmä kvôli tomu, že po smrti jej manžela v roku 2005 sa práve zosnulý stal mužskou oporou žalobkyne 2/ a snažil sa v jej rodine nahradiť rolu muža a otca tak, ako to len vedel. V tomto období sa vzájomný vzťah medzi dcérou a otcom tak prehĺbil, že náhla strata otca pre žalobkyňu 2/ znamenala obrovský šok a vyvolala aj mnoho ďalších pocitov smútku, ktoré už raz žalobkyňa 2/ musela prežiť po smrti svojho manžela.

Žalobkyňi 2/ smrť svojho otca zasiahla do života aj iným spôsobom. Po osamostatnení sa svojej dcéry mala v úmysle skúsiť niečo nové a presťahovať sa do O. za svojim priateľom. Toto však žalobkyňa 2/ nemohla realizovať, pretože v dôsledku smrti zosnulého žalobkyňa 1/ vyžadovala pomoc, psychickú podporu, ale aj fyzickú starostlivosť. Na nejaký čas sa dokonca žalobkyňa 2/ ku svojej matke musela aj presťahovať, aby jej vedela pomôcť s dennodennými záležitosťami.

Kvôli smrti svojho otca mala so zosnulým nadštandardný vzťah aj žalobkyňa 3/. Po smrti jej vlastného otca zosnulý prevzal úlohu mužského vzoru v jej živote a vytvorila si s ním veľmi blízky vzťah, stal sa jej dôverníkom. Bolo mnoho vecí, s ktorými sa dokonca zdôverovala iba jemu a nie svojej mame, žalobkyňi 2/. Už v detstve spolu trávili takmer každý deň, čo sa prenieslo aj do dospelosti, keď zosnulý svoju vnučku navštevoval takmer denne a to hlavne potom, ako sa žalobkyňi 3/ narodila dcéra a neskôr syn. Pre svoje právnučatá zosnulý chodil do škôlky a doviedol ich domov, čo bola každodenná príležitosť pre neho a žalobkyňu 3/, aby sa porozprávali zdieľali svoje životné radosti a starosti. Z týchto dôvodov zosnulý chýba aj dcére a synovi žalobkyne 3/ a najmä mladší syn žalobkyne U. na svojho prastarého otca často spomína, čo je pre žalobkyňu ťažké - je totiž ťažké iba 4 ročnému dieťaťu vysvetliť, prečo prastarký pre neho už nepríde do škôlky, prečo mu ani len nemôžu zatelefonovať, ale zároveň je náročné takto neustále myslieť na tragickú smrť starého otca, ktorá sa fakticky žalobkyňi stal vlastným otcom.

Následok konania páchatela predstavuje nereparovateľný zásah do osobnostnej sféry žalobcov a je značný a citeľný. V dôsledku tejto dopravnej nehody došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov takým spôsobom, že bola podstatným spôsobom zasiahnuté do ich rodinného a súkromného života, pričom následky tohto zásahu sú trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné.

Tragická smrť zosnulého pri dopravnej nehode spôsobila žalobcom nesmierne závažnú ujmu, spočívajúcu v strate milovaného človeka, čím sú žalobcovia do budúcnosti ochudobnení o rodinný život, lásku a blízkosť svojho manžela, otca a starého otca. Ujma žalobcov spočíva aj v citovej strate, kedy žalobcovia stratili lásku a podporu zosnulého a možnosť prežívať s ním radosti a starosti, každodenný život. Žalobcovia zároveň utrpeli citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti blízkej osoby, ktorá pretrváva a s ktorou sa nevyrovnali do dnešného dňa. Páchatel svojím protiprávnym konaním spočívajúcim v nerešpektovaní ustanovení zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zasiahol do osobnostných práv žalobcov, a to do ich práva na rodinný a súkromný život.

Medzi žalobcami a zosnulým existovali veľmi silné sociálne, kultúrne, morálne a najmä citové vzťahy, ktoré boli vytvorené a budované v rámci ich súkromného a rodinného života. Tieto vzťahy boli budované počas celého života zosnulého, pre žalobkyne 2/ a 3/ najmä po smrti ich manžela a otca a smrťou zosnulého bola žalobcom spôsobená taká ujma, ktorá im natrvalo a úplne bráni naplňať ich citové

potreby vo vzťahu k zosnulému. V tejto súvislosti považujeme za potrebné dať súdu do pozornosti, že táto nečakaná a šokujúca strata zosnulého spôsobila tak závažný zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca. Na základe uvedeného sme toho názoru, že v tomto prípade sú splnené všetky predpoklady na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobcom vznikla, by na ich mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú.

Vychádzajúc z vyššie citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu neexistuje podľa názoru žalobcov pochybnosť o tom, že strata milovaného manžela, otca, starého otca, spôsobila žalobcom takú ujmu, že nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy ako blízkych osôb, ktorých sa dotkla smrť ich príbuzného a bolo ňou zasiahnuté do ich práv na súkromie a rodinný život, je opodstatnený.

Náhrada nemajetkovej ujmy nie je náhradou za život, slúži len na zmiernenie následkov vznikutej ujmy, a je nepochybné, že žiadna suma priznaná v prípadnom súdnom konaní nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu a nemôže nahradiť ľudský život, v tomto prípade zosnulého manžela, otca a starého otca. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je priznávaná súdmi na základe voľnej úvahy s prihliadnutím na zákonné kritériá a okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti. S ohľadom na všetky doteraz uvedené skutočnosti v prípade usmrtenia blízkej osoby, požadujú žalobcovia od žalovaného nahradenie nemajetkovej ujmy v nasledovnom rozsahu:

- žalobkyňa 1/ - manželka zosnulého požaduje náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- €;
- žalobkyňa 2/ - dcéra zosnulého požaduje náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- €;
- žalobkyňa 2/ - vnučka zosnulého požaduje náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- €.

Vyššie uvedené vyčíslenie požadovanej nemajetkovej ujmy vychádza zo straty, ktorú utrpeli jednotliví členovia rodiny vzhľadom na ich príbuzenský pomer k zosnulému, ako aj čas strávený s ním.

Ďalším argumentom, o ktorý opierajú žalobcovia svoj nárok voči žalovanému je aj rozsudok Súdného dvora Európskej únie, v ktorom Súdny dvor EÚ riešil otázku, ktorá v doterajšej rozhodovacej praxi nebola objasnená a slovenské súdy preto v tejto otázke rozhodovali v neprospech poškodených. Rozhodnutie Súdného dvora EÚ v tomto prípade však exaktne vymedzilo, že náhrada nemajetkovej ujmy musí byť krytá z povinného zmluvného poistenia.

Vzhľadom na rozhodovacuú prax Súdného dvora EÚ, ako aj slovenských súdov, žalobcovia sú toho názoru, že aj v tomto konaní by sa mal súd prikloniť k právnomu názoru, v rámci ktorého sa súdy prikláňajú k návrhom poškodených na úkor poisťovní. Najmä však by sa mal súd riadiť právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konkrétne rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, ktorý bol publikovaný v Zbierke rozhodnutí pod sp. zn. 6 MCdo 1/2016 a priznať požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom, ktorá je krytá zmluvným poistením, a teda na jej náhradu je povinný žalovaný.

Na základe vyššie uvedeného majú za to, že pasívna legitímácia žalovaného ako subjektu povinného na náhradu nemajetkovej ujmy je daná jednak v zmysle platných právnych predpisov, ako aj na základe rozhodovacej praxe Súdného dvora EÚ, Najvyššieho súdu SR, ako aj všeobecných súdov. Táto otázka tak nie je spornou.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností je nepochybné, že smrťou zosnulého vznikla žalobcom nemajetková ujma takej intenzity a závažnosti, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca. V tomto prípade sú tak splnené všetky predpoklady na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobcom vznikla, by na ich mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú. Vychádzajúc z príslušných právnych predpisov, ako aj judikatúry a súdnej praxe je nespornou rovnako skutočnosť, že povinným na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je žalovaný.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 04.11.2021, v ktorom uviedol, že podanou žalobou sa žalobcovia 1/ až 3/ domáhajú poskytnutia náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im mala vzniknúť v dôsledku smrtelnej dopravnej nehody, ktorá sa stala dňa 20.10.2020 a to tak, že p. S. J. na osobnom motorovom vozidle s EČV: U. sa plne nevenoval vedeniu motorového vozidla a dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke a nedal prednosť v jazde prichádzajúcemu cyklistovi U. B., v dôsledku čoho došlo k ich stretu, pričom p. B. utrpel rozsiahle zranenia, ktorým dňa 21.10.2020 podľahol. Pán J. bol za uvedený skutok právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona za to, že z nebanlivosti spôsobil inému smrť - a to U. B., nar. XX.XX.XXXX.

Motorové vozidlo U. malo v čase dopravnej nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného, číslo poistnej zmluvy: XXXXXXXXXXXX.

Žalovaný z predmetnej poisťnej udalosti doposiaľ poskytol nasledovné plnenie:

- 1.331,57€ - pohrebné náklady

- 58,99 € - smútočné oblečenie

- 642,54€ - náhrada škody za poskytnutú zdravotnú starostlivosť.

V rámci uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v sume 20.000,- € pre žalobcu 1/, 15.000,- € pre žalobcu 2/ a 15.000,- € pre žalobcu 3/ (t.j. spolu 50.000,- €) sa táto suma žalovanému javí ako značne neprimeraná, neodôvodnená a nepreukázaná.

Žalovaný má zato, že žalobcovia výšku uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy nijakým spôsobom riadne nezdôvodnili a nepreukázali. Samotné rodinné väzby medzi zosnulým a žalobcami sú v tomto smere na preukázanie nemajetkovej ujmy nedostatočné, pričom tvrdenia žalobcov uvádzané v žalobe sú nepreukázané a nepreskúmateľné. Žalobcovia zároveň tvrdia, že ide o manželku, dcéru a vnučku zosnulého, uvedené tvrdenie o rodinnej väzbe však nijakým spôsobom nepreukázali (napríklad predložením sobášneho listu, rodných listov, prípadne iným spôsobom).

Avšak aj s ohľadom na súčasnú rozhodovaciu prax súdov SR, v prípade, že by došlo k preukázaniu základu uplatneného nároku, samotná suma 1x 20.000,- € a 2x 15.000,- € sa žalovanému javí z hľadiska uplatnenej výšky ako neprimeraná.

Hoci výšku peňažného zadosťučinenia určuje súd voľnou úvahou, treba mať na zreteli súčasne požiadavku primeraného zadosťučinenia, ktoré má zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, ale aj požiadavku proporcionality, čo znamená že výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia.

Ako vyplýva aj z ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, „výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.“ Zákon teda ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Uvedené je podporené aj rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.

Je pravdou, že v prípade nemajetkovej ujmy zákon presne nedefinuje, v akej výške môže byť, resp. by mala byť nemajetková ujma priznávaná, keďže sa musí vychádzať z individuálnych okolností každej pojednávanej veci. Avšak ako pomocné kritérium pri určení konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy nám môžu poslúžiť iné právne predpisy, ktoré upravujú odškodňovanie osôb.

Takým predpisom je napríklad zákon o obetiach trestných činov č. 274/2017 Z.z., ktorý v ustanovení § 12 ods. 2 citovaného zákona uvádza: „Ak bo/a trestným činom spôsobená smrť obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy, Ak je obeť násilného trestného činu viac, suma odškodnenia sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom.“ A ďalej v ustanovení § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. sa uvádza: „Celková suma odškodnenie poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.“

Uvedené môže poslúžiť ako pomocné kritérium v prípade preukázania základu nároku, teda pri určení konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy. Päťdesiatnásobok minimálnej mzdy v roku 2020 (rok kedy sa stala predmetná dopravná nehoda) predstavoval sumu 29.000,- € (50x 580,- €), pričom táto suma by sa rozdelila medzi všetkých poškodených. Pritom je však potrebné zdôrazniť, že takýmto spôsobom sa vyčísľuje maximálne finančné odškodnenie v prípade úmyselného trestného činu, pričom v danom prípade nemožno hovoriť o úmyselnom, ale o nebanlivostnom trestnom čine. Pritom však netreba opomínať ďalšie hľadiská a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti za ktorých k porušeniu došlo, pričom určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

V tejto súvislosti ďalej poukazuje na ustanovenie § 17 ods. 4 Zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré upravuje limit pre výšku nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom tak, že výška nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi s odkazom na ustanovenia zákona č. 274/2017 Z.z.

Tieto právne predpisy môžu slúžiť súdu ako určité merítko pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy s využitím analógie práva, keďže Občiansky zákonník, ktorý upravuje náhradu nemajetkovej ujmy, neupravuje konkrétnu výšku náhrady v peniazoch. Uvedený postup potvrdzuje napríklad aj rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 13Co/424/2017, v ktorom sa v nadväznosti na rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorý aplikoval pri priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy práve ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z., uvádza, že „takéto rozhodnutie nemožno považovať za arbitrárne a teda nespravodlivé.“ K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 28.11.2019, v konaní vedenom pod sp. zn. 9Co/56/2019. Žalovaný si tiež dovoľuje poukázať na iniciatívu štátnych orgánov o určenie rámca, resp. sumy odškodnenia za vzniknutú psychickú ujmu,

príčom inšpirácia bola čerpaná práve zo zákona o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Národná banka Slovenska pripravila návrh novely Občianskeho zákonníka, podľa ktorej najbližší príbuzní, ako je manžel, manželka, dieťa a rodič, by mali nárok na odškodné vo výške 20-násobku minimálnej mzdy platnej v deň usmrtenia, čo by v danom prípade predstavovalo sumu vo výške 11.600,- € (20x 580,- €). Zdroj: <https://www.etrend.sk/financie/za-stratu-blizkeho-cloveka-10-tisic-eur-centralna-bankanavrhlavysku-odskodneho.html>.

V uvedenom prípade sa síce jedná zatiaľ len o akúsi snahu, resp. úvahu o možnej budúcej právnej úprave, avšak v súvislosti s uvedeným je potrebné poukázať na skutočnosť, že štátne orgány rovnako predpokladajú, resp. majú snahu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zakotviť rádo vo nižšej sume, než je suma uplatňovaná žalobcami.

Žalobcovia si podanou žalobou uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 50.000,- €. Žalovaný má však zato, že žalobcovia výšku uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy, ale ani samotný vznik nemajetkovej ujmy do dnešného dňa riadne nezdôvodnili a nepreukázali. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

Poukazuje na to, že na strane poškodeného je potrebné skúmať najmä intenzitu vzťahu žalobcu so zomretým, ale tiež aj vek zomrelého a pozostalých.

Pre posúdenie nemajetkovej ujmy a jej výšky je potrebné zohľadniť skutočnosti, že zosnulý mal v čase dopravnej nehody 77 rokov. Žalobcovia mali v čase nehody 74, 49 a 31 rokov, v súčasnosti je to o cca rok viac. Taktiež je potrebné uviesť, že žalobcovia 2/ a 3/ sú dospelé a zrejme samostatné osoby, ktoré žijú vo svojich samostatných domácnostiach, pričom rovnako nie je preukázané, že by boli na zosnulom závislí výživou, starostlivosťou, finančne, resp. nijakým iným spôsobom.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je žalovaný toho názoru, že žalobcovia do dnešného dňa nepreukázali vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Taktiež žalobcami uplatnená suma nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa javí ako nepreukázaná, nedôvodná a neprimeraná s ohľadom na skutkové okolnosti sporu, vnútroštátne predpisy upravujúce nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a rozhodovaciu prax súdov.

Poukajúc na vyššie uvedené skutočnosti žalovaný považuje nárok uplatnený zo strany žalobcov voči žalovanému za nedôvodný v celom rozsahu a navrhuje, aby súd podanú žalobu v celom rozsahu zamietol a uložil žalobcom 1/ až 3/ povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania.

3. Súd vykonal vo veci dokazovanie prečítaním Trestného rozkazu č.k. 3T/27/2021-228, úmrtného listu, oznámení o poukázaní náhrady škody, vylúčením žalobkyň 1/, 2/, 3/ a zistil tento skutkový stav:

4. Trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec č.k. 3T/27/2021-228 zo dňa 08.04.2021 bol obvinený S. J., nar. XX.XX.XXXX uznaný za vinného, že 20.10.2020 v čase okolo 11:14 hod. v Lučenci po miestnej komunikácii na ulici Kvetnej viedol nákladné motorové vozidlo zn. VW Crater EČ: U., kde sa plne nevenoval vedeniu vozidla a dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke, pričom pri vchádzaní na hlavnú cestu, a to na ulicu L. Novomestského napriek dopravnej značke „P1 daj prednosť v jazde“, nedal prednosť v jazde v tom čase po hlavnej ceste zľava prichádzajúcemu cyklistovi U. B., na ktorého reagoval oneskorene minimálne o 3,0 sekundy, v dôsledku čoho došlo v križovatke ciest v jazdnom pruhu cyklistu k stretu vozidla s ním, a k jeho následnému pádu na vozovku, pričom U. B. pri nehode utrpel rozsiahle poranenia predovšetkým na hlave, a to zlomeniny lebečných kostí, pomliaždenie mozgového tkaniva, krvné výrony pod tvrdou i mäkkou plenou mozgu, ktorým v dôsledku centrálnej mozgovej smrti pri rozsiahlom pomliaždení tkaniva čelových lalokov mozgu s krvnými výronmi v mozgovom kmeni v rámci kraniocerebrálnej traumy 21.10.2020 v čase o 13:00 hod. vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou Lučenec podľahol, a takým konaním obvinený porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), b), § 4 ods. 1 písm. c) a § 20 ods. 1 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, tým prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dva roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu tri roky a zároveň trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkého druhu v trvaní tri roky. Trestný rozkaz sa stal právoplatným a vykonateľným dňa 08.05.2021.

5. Z úmrtného listu vydaného dňa 23.10.2020 je zrejmé, že U. B., r.č. XXXXXX/XXX zomrel dňa XX.XX.XXXX.

6. Písomným podaním zo dňa 15.06.2021 (č.l. 52) označeným ako „Oznámenie o poukázaní náhrady škody“ žalovaný oznamuje adresátovi VOTUM a.s., organizačná zložka zahraničnej osoby, Jakubovo námestie 13, Bratislava, že z povinného zmluvného poistenia ich poisteného poukazuje náhradu škody za pohrebné náklady vo výške 1.331,57 € a smútočné oblečenie manželkine vo výške 58,99 €. Zároveň oznamuje, že z vynaložených nákladov vo výške 1.411,24 € bol odrátaný príspevok na pohreb v sume 79,67 €, ktorý poskytuje Úrad práce sociálnych vecí a rodiny.

7. Písomným podaním zo dňa 01.07.2021 (č.l. 51) označeným ako „Oznámenie o poukázaní náhrady škody“ žalovaný oznamuje adresátovi Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s., Cintorínska 5, Nitra, že z povinného zmluvného poistenia ich poisteného refunduje náhradu škody za poskytnutú zdravotnú starostlivosť vo výške 642,54 €.

8. Žalobkyňa v 1. rade Á. B. uviedla, že ani neviem čo by mala vypovedať, pretože nevie sa takto vyjadriť, je jej to celé všetko ľúto, každý deň plače, fakticky nevie prečo práve manžel mal takýmto spôsobom zomrieť. Žili spolu 50 rokov. Bývali s manželom v spoločnej domácnosti. Mali spoločný život s manželom, viedli jednoduchý rodinný život, mali jednu dcéru, jednu vnučku, následne dve pravnučky. Fakticky s manželom žili len pre týchto našich blízkych príbuzných, pracovali s manželom, keď mali čas išla im pomáhať, resp. išiel pomáhať manžel. Relaxovali prechádzkami, išli ku priehrade v U., išli do lesa a pod. Po smrti manžela sa ani nedá vypovedať, že čo sa zmenilo, kto to nezažil a nepocítil také niečo, tak ten to vypovedať nevie a nerozumie tomu. Fakticky zmenilo sa všetko potom ako jej bolo oznámené, že manžel mal tú nehodu. Volala jej dcéra, povedala, že manžel na tom nie je dobre, ona už vedela, že on to nevydrží, predsa len bol starší človek. Na tom mieste samom, keď sa to stalo, nebola, prišla až následne, už tam bol len bicykel. Žalobkyňa uviedla, že ho bezprostredne po nehode nevidela, videla ho na druhý deň keď išiel na CT vyšetrenie v nemocnici. Bolo to tu v U. nemocnici, následne ho transportovali do Banskej Bystrice, ale on už v tento deň umrel. Na otázku, či má nejaké zdravotné problémy po smrti manžela žalobkyňa uviedla, že zdravotné problémy nemá, ale nevie spať a fakticky stále na manžela myslí. Aby bola schopná zaspať, musí brať lieky. Oporou žalobkyni po manželovej smrti bola dcéra, bola to aj jej vnučka, ale ona má dve deti, takže v prvom rade to bola jej dcéra.

9. Žalobkyňa v 2. rade V. Y. uviedla, že tak ako to uviedla aj mama na dnešnom výsluchu, otec bol človek, ktorý žil len pre rodinu, z jej pohľadu to bol jeden skvelý človek, ktorý sa venoval tak jej, ako aj následne vnučke a pravnúčkám. Trávili veľa spoločného času ako rodina, chodili na prechádzky, chodili do lesa, chodili opekať opakovane. Fakticky otec chodil k nim každý deň, stalo sa, že už o ôsmej ráno bol u nich. Venoval sa aj pravnikom, chodil s nimi na prechádzky, chodili pozerať vlaky, kreatívne vymýšľali rôzne darčeky, či už vianočné alebo v súvislosti s Veľkou nocou. Chodili spolu do parku a pod. Rovnako telefonický kontakt bol pravidelný, každodenný, fakticky tie rozhovory sa viedli ohľadom nejakej dennej rutiny. Deti ho mali veľmi radi a žiadali ju, aby ona vytočila starého otca, či už dcéra alebo aj pravnúčatá a týmto spôsobom s ním komunikovali. Po smrti jej manžela, čo bola veľká rana, fakticky otec prevzal tú mužskú rolu vo vzťahu aj k jej dcére, on bol ten vzor a tá osoba, s ktorou ona riešila svoje problémy. Posledný telefonát s otcom mala deň pred jeho smrťou, vtedy jej povedal, že kúpil vnukovi, teda jeho pravnučkovi kamión, ktorý chcel, pretože nasledujúci deň mal mať vnuk narodeniny, mal mať 4 roky. Fakticky v deň narodenín vnuka a otcovho pravnučka otec umrel. Bolo to ťažké, pretože mali mať rodinnú oslavu, ktorá sa nekonala, ani ona, ani mama sa jej nezúčastnili, museli sa tváriť, že všetko je v poriadku, bola tam dcéra s jej rodinou, lebo nebolo v ich silách vysvetliť vnukovi čo sa vlastne stalo. Situácia bola o to ťažšia pre nich, že bolo covidové obdobie, oni fakticky nemohli za otcom ani ísť do nemocnice, bolo im to znemožnené. Nevie aké pocity on mal v tej dobe, či si nemyslel, že ho nejako v tom nechali alebo sa na neho „vykašľali“, ale oni sa fakticky dostali do nemocnice a umožnené im ho bolo vidieť až na tom CT vyšetrení, resp. po tom vyšetrení, ako tu spomínala mama, ale on už v tom čase bol intubovaný a lekár povedal, že fakticky sa čaká len na vypovedanie funkcie jednotlivých orgánov, že ten jeho život končí. Žalobkyňa uviedla, že otec sa vôbec ešte nechystal nejakým spôsobom ukončiť ten svoj život, mal ešte plány, spomínal, že by bol rád keby sa dožil toho ako sa vnuk dostane do školy a ako sa mu bude dariť a ako vnučka bude mať venček. Takže do tohto sa on plánoval zapojiť, ale nebolo mu to už umožnené. Poukázala aj na fotografie, ktoré predložili, ktoré zachytávajú rodinné udalosti, na ktorých sú zachytení, či už to bol sobáš dcéry alebo prvé sväté prijímanie, z ktorých vidno, ako rodina fungovali. Otec jej veľmi chýba, pretože ako už povedala, žil len pre svoju rodinu, zároveň to bol človek, na ktorého sa dalo vo všetkom spoľahnúť. Bol veľmi kreatívny, bol vtipný, vedel deti rozosmiať. Aj v domácnosti otca a mamy to bolo otec, kto bol ten, čo viedol finančnú stránku domácnosti, riešil rôzne problémy, mama

bola skôr taká, ktorá sa starala o domácnosť, varila a vykonávala domáce práce, ale bol to otec, ktorý to „organizoval“. Fakticky po otcovej smrti sa zmenil život aj jej, lebo sa plánovala odsťahovať k svojmu priateľovi do O.y, to jej nebolo umožnené, lebo mama by tu ostala sama neschopná tieto veci riešiť a najmä z hľadiska psychickej podpory, ktorú v tom čase potrebovala a potrebuje ju aj v súčasnosti, tak to zasiahlo v tomto smere aj jej život. S touto vecou sa nedá nejako vysporiadať, tak ako to hovorila aj mama, o to viac, že v tomto prípade to bola smrť neočakávaná, náhla, bola to veľká rana do ich života. Otec sa neliečil na žiadne zdravotné problémy. Pred smrťou otca v Maďarsku u priateľa nežila, chystala sa tam odsťahovať.

10. Žalobkyňa v 3. rade D. Y. uviedla, že nevie čo by mala k tomu povedať, pretože pre ňu bol starý otec výnimočný človek, pretože nebol to len starký, bol to zároveň v jednej osobe aj jej otec, aj kamarát, dôverník a rovnako aj pre jej deti. Oni boli v každodennom kontakte, doteraz sa z toho nevedia spamätať, stále svojím spôsobom čakajú, že sa vráti, že ráno zazvoní. Ako príklad uviedla, že boli v každodennom kontakte, keď bola na materskej, chodil ku nej, pomáhal jej s deťmi, následne, keď sa zamestnala, syn išiel do škôlky, tohto na ôsmu ráno do škôlky zanesla, následne mu volala, zisťovala ako je na tom, ako sa vyspal, aký má program a poobede to bol on kto chodil pre deti do škôlky. So starým otcom mali kamarátsky vzťah, zvykla mu volať ešte aj cez obedňajšiu prestávku z práce. Nedá sa s tým vysporiadať, ani so spôsobom akým starý otec zomrel.

11. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

12. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

13. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

14. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

15. Podľa § 16 OZ, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

16. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

17. Podľa § 442 ods. 1 OZ, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

18. Podľa § 427 ods. 1 OZ, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

19. Podľa § 428 OZ, svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

20. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

21. Podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

22. Podľa § 5 ods. 1 písm. h) zákona o PZP, ak poistná zmluva neustanovuje inak, poisťovateľ nenahradí z poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu,
h) ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou.

23. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

24. V konaní bolo nesporným, že Trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec č.k. 3T/27/2021-228 zo dňa 08.04.2021 bol obvinený S. J., nar. XX.XX.XXXX uznaný za vinného, že 20.10.2020 v čase okolo 11:14 hod. v Lučenci po miestnej komunikácii na ulici G. viedol nákladné motorové vozidlo zn. VW Crater EČ: U., kde sa plne nevenoval vedeniu vozidla a dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke, pričom pri vchádzaní na hlavnú cestu, a to na ulicu U. napriek dopravnej značke „P1 daj prednosť v jazde“, nedal prednosť v jazde v tom čase po hlavnej ceste zľava prichádzajúcemu cyklistovi U. B., na ktorého reagoval oneskorene minimálne o 3,0 sekundy, v dôsledku čoho došlo v križovatke ciest v jazdnom pruhu cyklistu k stretu vozidla s ním, a k jeho následnému pádu na vozovku, pričom U. B. pri nehode utrpel rozsiahle poranenia predovšetkým na hlave, a to zlomeniny lebečných kostí, pomliaždenie mozgového tkaniva, krvné výrony pod tvrdou i mäkkou plenou mozgu, ktorým v dôsledku centrálnej mozgovej smrti pri rozsiahlom pomliaždení tkaniva čelových lalokov mozgu s krvnými výronmi v mozgovom kmeni v rámci kraniocerebrálnej traumy 21.10.2020 v čase o 13:00 hod. vo S. podľahol, a takým konaním obvinený porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), b), § 4 ods. 1 písm. c) a § 20 ods. 1 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, tým prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dva roky s podmienčným odkladom na skúšobnú dobu tri roky a zároveň trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkého druhu v trvaní tri roky. Trestný rozkaz sa stal právoplatným a vykonateľným dňa 08.05.2021.

25. Žalobcovia sú nesporne fyzickými osobami v postavení blízkych príbuzných, ktorí sú v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení oprávnenými domáhať sa voči neoprávneným zásahom do ich práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11, 13 a 16 OZ ako pozostalé osoby po poškodenom U. B.Ö..

26. Škoda zahŕňa nielen zníženie majetku a ušlý zisk, ale aj nemajetkovú škodu (nemajetkovú ujmu). Je preto potrebné vykladať termín škoda v § 4 ods. 2 písm. a) aj ako nemateriálnu škodu na zdraví. Nemali by byť pochybnosti, že strata života najbližšieho príbuzného je spojená s negatívnym dopadom v emočnej, citovej, teda nemajetkovej sfére príbuzných a na ich psychické zdravie. Je plne opodstatnený záver, že v takýchto situáciách vzniká ujma (škoda) aj v psychickej rovine dotknutých osôb.

27. Z hľadiska systematiky Občianskeho zákonníka nie je až tak významné, že náhrada nemajetkovej ujmy za stratu života je upravená v inej časti kódexu Prvá časť druhá hlava ako náhrada škody (šiesta časť druhá hlava). Povinné poistenie musí kryť akúkoľvek škodu (ujmu) tak materiálnu, ako nemateriálnu. Platná právna úprava obsahuje takúto náhradu vychádzajúc z extenzívneho výkladu pojmu škody, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu na zdraví (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov) s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva aj podľa ustanovení o ochrane osobnosti upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

28. Škodou (ujmou) sa podľa európskeho práva rozumie aj nemateriálna škoda. Dôležitý je eurokonformný výklad zákona, aby nebol popretý zmysel a účinok smernice o poistení. Cieľom Smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.05.1990 je zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožňovalo všetkým spolujazdcom, obetiam nehody spôsobenej vozidlom dosiahnuť odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. Vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových

vozidiel nemôžu obráť uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok (rozsudok Súdneho dvora C-537/03, body 27 a 28).

29. Definovanie škody v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy (ako skutočného ušlého zisku) je potrebné odlišovať od definície škody v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva pod škodou rozumie nielen jej materiálnu podobu, ale aj podobu nemateriálnu vo väzbe na kompenzáciu škody v zmysle článku 5 ods. 5 Dohovoru. Podľa týchto záverov sa nahrádza poškodenie povesti, morálne utrpenie, sťaženie spoločenského uplatnenia a podobne (v podrobnostiach viď rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 85/2004). Pri náhrade škody sa vyžaduje existencia príčinnej súvislosti medzi konaním škodcu vyvolávajúcej následok v podobe škody, no nevyžaduje sa, aby išlo o jedinú príčinu, ale aby išlo o príčinu podstatnú, bez ktorej by ku škode nedošlo. Aplikáčna prax pripúšťa zodpovednosť len vtedy, ak je výsledok (škoda) dôsledkom určitej konkrétnej príčiny, ktorou je konanie (správanie) zodpovednej osoby. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie alebo opomenutie, bez ktorého by škodlivý následok bez konania škodcu nevznikol. Vo vzťahu k uvedenému súd uzatvára, že bez poistnej udalosti - dopravnej nehody zo dňa 20.10.2010 by k zásahu do osobnostných práv žalobkyň nedošlo. Tento zásah nie je sekundárnym poškodením ich zdravia v reakcii na správu o úmrtí ich príbuzného, na ktorom je skutkovo postavený záver publikovaný ako judikát NS SR pod č. R 61/08. Strata citových väzieb a ukončenie rodinného spolužitia žalobkyň s ich manželom, otcom a starým otcom nie je dôsledkom ich reakcie na už primárne a priame následky tejto dopravnej nehody - úmrtie ich rodinného príslušníka. Ide o samostatný zásah do osobnostných práv žalobcov, ktorý nenastal v dôsledku uvedenej poistnej (škodovej) udalosti sprostredkovane, ale samotným úmrtím ich blízkej príbuznej spôsobeným dopravnou nehodou. Pre úplnosť súd dodáva, že predmetom prejudiciálneho konania Európskeho súdneho dvora vo veci C-350/14 Lazar bolo zodpovedanie otázky, či je ujma príbuzných vyplývajúca z úmrtia ich rodinného príslušníka pri dopravnej nehode škodou v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Rím II, alebo nepriamym následkom civilného deliktu v zmysle toho istého článku; od jej zodpovedania závisela aplikácia vnútroštátneho práva (podľa talianskeho práva išlo o priamo priznateľnú ujmu na osobnostných právach príbuzného, ktorá sa podľa iných právnych poriadkov nepriznáva). Európsky súdny dvor konštatoval, že v zmysle čl. 2 Nariadenia Rím II škoda označuje každý následok civilného deliktu. Uvedené rozhodnutie uvádza, že ujma pozostalých súvisiaca s úmrtím osoby pri dopravnej nehode je nepriamym následkom nehody, pričom škodu (priamu) predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána U.. Práve miesto vzniku priamej škody je relevantným ukazovateľom na určenie uplatniteľného práva bez ohľadu na nepriame následky tejto nehody. Európsky súdny dvor v tomto rozhodnutí nekonštatoval nedostatok príčinnej súvislosti medzi nepriamym následkom dopravnej nehody a poistnou udalosťou.

30. Vo svetle vyššie uvedeného súd uvádza, že ustanovenie § 5 ods. 1 písm. h) ZoPZP (poistiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou) žalovaného ex lege de facto ani de iure neoslobodzuje od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu). Uvedená právna úprava nerozlišuje medzi priamou a nepriamou škodou ani medzi priamou a nepriamou príčinnou súvislosťou. Zásah do osobnostných práv žalobkyň v prejednávanej spore je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou - dopravnou nehodou zo dňa 20.10.2020.

31. Vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov je zrejme, že poistné krytie zahŕňa jednak škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu, keď pod pojem ujmu na zdraví patrí akákoľvek ujma aj nemajetková, spôsobená blízky osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Keďže pojem škoda uvedený v čl. 1 bod 2 prvej smernice nie je presnejšie vymedzený, nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody, akou je nemajetková ujma, majú nahradit' podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, žeby sa mali vylúčiť z tohto pojmu (bod 58 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12).

32. Nakoľko rozsudok Súdneho dvora C-22/2012 zo dňa 24. 10. 2010, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2011 vyriešil otázku (ne)súladu vnútroštátnej normy s právom únie a podal výklad komunitárneho práva - smerníc uvedených vo výroku rozsudku tak, že sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízky osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak

jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej, súd v súlade s imperatívom neaplikácie vnútroštátnej právnej normy odporujúcej právu ES neaplikoval ust. § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. upravujúceho rozsah zodpovednosti, práve pre jeho rozpor s komunitárnym právom a posúdil pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného tak, že ho zaviazal na plnenie.

33. Súd ďalej v tejto súvislosti poukazuje na Smernicu Rady 90/232/EHS zo dňa 14. 5. 1990 a je bez pochybností zrejmé, že cieľom spomínanej smernice je zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožňovalo všetkým spolujazdcom, obetiam nehody spôsobenej vozidlom dosiahnuť odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. Vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových vozidiel nemôžu obráť uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok (rozsudok Súdneho dvora C-537/03, body 27 a 28).

34. Keďže pojem škoda uvedený v čl. 1 bod 2 prvej smernice nie je presnejšie vymedzený, nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody, akou je nemajetková ujma, majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, žeby sa mali vylúčiť z tohto pojmu (bod 58 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12). Keďže zodpovednosť poisteného, ktorá vyplýva z § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice (bod 57 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12). Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Účastníkom tohto poistného vzťahu je žalovaný (poisťovňa) a z toho vyplýva dôvodnosť jej pasívnej legitímácie v prebiehajúcom konaní. Treba zdôrazniť, že úijné právo vzťahu ohľadne náhrady škody nereguluje. Harmonizácia sa týka až následného poistného krytia náhrady utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju vnútroštátne právo priznáva.

35. Vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov je zrejmé, že poistné krytie zahŕňa jednak škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Citovaný právny predpis výslovne nevyklučuje náhradu nemajetkovej ujmy, keď v tejto súvislosti je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu, keď pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma aj nemajetková, spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

36. Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Účastníkom tohto poistného vzťahu je žalovaný (poisťovňa) a z toho vyplýva dôvodnosť jej pasívnej legitímácie v prebiehajúcom konaní. Treba zdôrazniť, že úijné právo vzťahu ohľadne náhrady škody nereguluje. Harmonizácia sa týka až následného poistného krytia náhrady utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju vnútroštátne právo priznáva.

37. Zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom význame slova. Riziko vzniku škôd pri prevádzke dopravných prostriedkov je vysoké a nie je opodstatnené obmedzovať poistné plnenie a prenášať ho na osoby, ktoré práve za účelom nepredvídateľných situácií sú povinne zmluvne poistené, vrátane vodičov (porov. NS SR 3Cdo 228/2012).

38. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa konalo 9. októbra 2018 bolo schválené na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky aj rozhodnutie z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ktoré bolo publikované v zbierke č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. V uvedenom rozhodnutí dovolací súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a

Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú.

39. Právny názor, vyjadrený v judikáte R 61/2018 je potrebné aplikovať aj na daný prípad. Už v niektorých rozhodnutiach (8 MCdo 4/2014, 3 Cdo 233/2015, 3 Cdo 223/2016) vyjadril právny názor, podľa ktorého nový (judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný) právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti. Súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikatúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem.

40. Vyššie uvedenej interpretácii pojmu škodu v zmysle § 442 OZ korešponduje právny názor vyslovený Ústavným súdom SR v Náleze zo dňa 05.12.2018 pod sp. zn. II.ÚS 695/2017, právna veta: „Občiansky zákonník v § 442 pojem „škoda“ síce priamo nedefinuje, ale vymedzuje ju nepriamo, a to tým spôsobom, že ustanovuje rozsah jej náhrady (nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk), pričom na § 442 nadväzujú ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré ďalej konkretizujú povahu nárokov na náhradu škody a rozsah ich náhrady. V tejto súvislosti je predovšetkým relevantné znenie § 444 Občianskeho zákonníka, z obsahu ktorého vyplýva, že pri škode na zdraví jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie spoločenského uplatnenia, teda zjavne nároky svojou povahou nehmotného charakteru, čo signalizuje, že Občiansky zákonník vo všeobecnej rovine v súvislosti s používaním pojmu „škoda“ nerobí žiadny rozdiel medzi hmotnou (materiálnou) a nehmotnou (imateriálnou) škodou. Keďže Občiansky zákonník nie je konzistentný pri používaní pojmov škoda a ujma, nemožno z tejto skutočnosti robiť ďalekosiahle závery v tom smere, že škodou je v zmysel občianskoprávnej úpravy len hmotná (materiálna) ujma. Z uvedeného potom vyplýva, že Občiansky zákonník významovo s pojmom škoda nespája iba materiálnu škodu, čo v okolnostiach danej veci znamená, že z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku ani z právnej úpravy obsiahnutej v zákona č. 381/2001 Z.z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu „škoda“, ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú.“

41. Pri posúdení otázky pasívnej legitímácie žalovaného, súd v danom prípade vychádzal z ustálenej rozhodovacej praxe, za ktorú treba považovať aj rozhodnutie z 31.07.2017, sp. zn. 6MCdo/1/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. V uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda, pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc EÚ, ktoré boli nahradené toho času platnou Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie, ujmy, alebo škody, či používa pojmy akákoľvek ujma, alebo škoda, alebo akákoľvek škoda, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu, ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú. K rovnakému záveru na základe právneho názoru vysloveného v rozsudku sp. zn. 6MCdo/1/2016 z 31.7.2017 dospel Najvyšší súd aj v ďalších rozhodnutiach a to sp. zn. 2Cdo/33/2017, sp. zn. 6Cdo/143/2017, sp. zn. 6Cdo/206/2017, sp. zn. 6Cdo/80/2018, sp. zn. 8Cdo/6/2018 a sp. zn. 8Cdo/177/2018. K rovnakému právnenému názoru dospel taktiež aj Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach a to sp. zn. I. ÚS 474/2016, sp. zn. III. ÚS 646/2015, sp. zn. I. ÚS 206/2015 a sp. zn. III. ÚS 666/2016. Na základe vyššie uvedeného súd považuje rozhodnutia

Najvyššieho súdu a Ústavného súdu za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Na základe vyššie uvedeného, je podľa názoru súdu žalovaný pasívne vecne legitimovaný z dôvodu, že náhrada nemajetkovej ujmy je predmetom poisťného krytia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z.

42. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žaloba bola žalobcami v 1. až 3. rade podaná čo do základu dôvodne. Z Trestného rozkazu Okresného súdu Lučenec, č.k. 2T/27/2021-228 zo dňa 08.04.2021 vyplýva, že k usmrteniu rodinného príslušníka žalobcov poškodeného U. B. došlo pri dopravnej nehode dňa 20.10.2021, pričom dopravnú nehodu zavinil S. J. porušením zákonných povinností, v dôsledku nevenovaniu sa plne vedeniu vozidla a nesledovaniu situácie v cestnej premávke, keď dostatočne nesledoval pohyb cyklistu U. B., následkom čoho reagoval oneskorene minimálne o 3,0 sekundy, v dôsledku čoho došlo v križovatke ciest v jazdnom pruhu cyklistu k stretu vozidla s ním, a k jeho následnému pádu na vozovku. S.Í. J. bol vodičom motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. u Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. (žalovaného) na základe uzatvorenej zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a táto poisťná udalosť bola nahlásená u spoločnosti žalovaného. V danom prípade sú dospel k záveru, že došlo k neoprávnenému zásahu zo strany S. J. do súkromia žalobcov chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je rodinný život žalobcov. S. J. porušením svojej zákonom uloženej povinnosti pri riadení motorového vozidla spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel rodinný príslušník žalobcov, zasiahol do ich práva na rodinný život a na rozvíjanie ďalších rodinných väzieb, čím spôsobil značnú citovú ujmu. Strata rodinného príslušníka je neodvratiteľnou ujmovou pre žalobcov, ako rodinných príslušníkov zomrelého, takže v danom prípade súd má za to, že primeraným zadosťučinením je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Je nepochybné, že S. J. svojim konaním zasiahol neoprávnene do osobnostných práv žalobcov takým spôsobom a s takými následkami, pri ktorých je nepostačujúce zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a žalobcom v dôsledku toho patrí náhrada spôsobenej nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy je potrebné prihliadnuť na to, že tragická smrť manžela žalobkyne 1/, otca žalobkyne 2/ a starého otca žalobkyne 3/ je pre pozostalých mimoriadnym zásahom do ich osobnostných práv a v tej súvislosti je potrebné zohľadniť, ako sa žalobcovia v 1. až 3. rade so smrťou príbuzného vyrovnali a aké dôsledky spôsobilo násilné prerhnutie väzieb vo vnútri rodiny.

43. Medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život fyzickej osoby.

44. Pri určení celkovej výšky priznaného plnenia súd prvého stupňa skonštatoval, že je nepochybné, že žiadne finančné plnenie nedokáže zmierniť trápenie a žiaľ osôb dotknutých smrťou im blízkeho človeka. K primeranosti súd uvádza, že akákoľvek uplatnená výška náhrady škody (ujmy) nemôže ani zďaleka pokrývať skutočnú citovú ujmu, ktorá vznikla žalobcom stratou ich príbuznej, nakoľko táto je v peňažnej forme nemerateľná.

45. V prejednávanej veci bolo preukázané, že obvinený S. J. porušil dopravné predpisy v dôsledku čoho došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zahynul manžel, otec a starý otec žalobcov. Tým došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na súkromný a rodinný život. Pri predmetnej dopravnej nehode zahynul najbližší príbuzný žalobcov a jeho úmrtie je pre nich nepochybné traumatizujúce.

46. V prvom rade súd k určení výšky náhrady škody a jej limitovania poukazuje na vec Vitalijs Drozdovs/Baltikums AAS Súdného dvora, v ktorom sa spomína neprípustnosť administratívneho poisťného limitu pod 1 milión Eur v jednom prípade (C-277/12 Vitalijs Drozdovs/Baltikums AAS).

47. Je ďalej potrebné zdôrazniť, že výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí

zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú.

48. Pri úvahe o výške tejto náhrady z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy zohľadnil súd najmä to, že žalobkyňa 1/ stratila v jednom okamihu manžela, s ktorým tvorili harmonický manželský pár, vzájomne si pomáhali a v dôsledku násilného úmrtia došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia. Rovnako u žalobkyň v 2. a 3. rade, žalobkyňa 2/ stratila v jednom okamihu otca, čo bolo o to bolestivejšie, že už predtým jej umrel manžel a žalobkyňa 3/ ako vnučka stratila osobu, s ktorou bola v každodennom kontakte nielen vo vzťahu k svojej osobe, ale aj vo vzťahu k deťom (pravnukom poškodeného pána B.). Žalobkyňa 3/, ako to vyplynulo z dokazovania, bola v intenzívnom kontakte so starým otcom, v každodennom osobnom alebo telefonickom. Na druhej strane súd vzal zreteľ pri určovaní výšky aj na to, že v čase úmrtia mal poškodený 77 rokov, čo prevyšuje priemernú výšku štatistického dožitia mužov v Slovenskej republike, avšak bol naďalej aktívny, samostatný a nebol odkázaný s pomocou na iné osoby, bol teda v plnej sile primeranej svojmu veku, pomáhať svojim príbuzným, byť s nimi v kontakte a týmto spôsobom ich spoločný rodinný život stmelovať a obohacovať. Osobitne u žalobkyne v 2. rade sa strata prejavila nielen prerušením kontaktu, ale aj tým, že v dôsledku tragického úmrtia otca musela zmeniť svoje životné plány do budúcnosti, keď sa chcela odsťahovať k svoju priateľovi a začať s ním nový život v O.49. Súd zhodnotil, že v dôsledku smrti starého otca došlo k zásahu do citového rodinného života žalobkyne 3/ tým, že do budúcnosti bude ochudobnená o prežívanie rodinného života spoločne aj so svojimi deťmi, t.j. pravnukami poškodeného. V dôsledku nečakanej smrti starého otca žalobkyňa 3/ stratila možnosť viesť s ním zaužívaný rutinný súkromný život spočívajúci v pravidelnom stretávaní sa tak jej, ako aj jej detí, so starým otcom (prastarým otcom) na každodennej báze, či už osobne alebo telefonicky, tento spoločný život zdieľať a tým je ochudobnená o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov.

50. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy u žalobkyne 1/ súd prihliadol na okolnosť, že tragická smrť manžela je mimoriadnym zásahom do ich osobnostných práv bez ohľadu na vek, a teda vo vzťahu k žalobkyňi 1/ došlo k nesmierne vážnej ujme, spočívajúcej v strate manžela, ukončení spoločného života v trvaní viac ako 50 rokov, ktorý nepochybne zanechal hlbokú stopu v psychike žalobkyne 1/, v ochudobnení po citovej stránke, ide o stratu nezvratiteľnú a do budúcnosti už nereparovateľnú. Súd mal preukázané, že vzťahy medzi žalobkyňou 1/ a nebohým manželom, tak ako to vyplynulo z prednesov tak žalobkyne 1/, ako aj žalobkyň v 2. a 3. rade, ktoré žalovaný nepoprel, boli mimoriadne dobré. Poškodený ako člen rodiny bol organizátorom spoločného života, preto jeho strata nie je len stratou v citovej oblasti, ale je stratou aj v bežnom rodinnom živote najmä u žalobkyne 1/ (bývalej manželky), keďže v jeho rukách bolo aj spravovanie bežných rutinných záležitostí domácnosti.

51. Súd dospel k záveru, že protiprávnym konaním S. J. došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobkyň a tým k zásahu do ich osobnostných práv. U žalobkyne 1/ k väčšiemu, nakoľko stratila po 50 rokoch spoločného života životného partnera a vzniknutá trauma v jej živote je fakticky neodstrániteľná. Podľa názoru súdu je trauma žalobkyne 1/ vyššia oproti traume žalobkyň v 2., poťažmo v 3. rade, aj keď si je súd vedomý toho, že subjektívne pocity smútku, beznádeje a straty nie je možné vyjadriť finančným ekvivalentom ani fyzikálne odmerať, avšak žalobkyňa 1/ bola v intenzívnejšom kontakte s poškodeným, s ktorým si ako manželia vzájomne pomáhali počas obdobia manželského života. Preto primerané zadosťučinenie je u žalobkyne 1/ 14.000,- €. Vo vzťahu k žalobkyňi 2/ má súd za to, že bol preukázaný vzťah medzi žalobkyňou ako dcérou a poškodeným spočívajúci v pravidelnom kontakte, smrť otca žalobkyňi 2/ spôsobila nielen citovú traumu, ale mala vplyv aj na jej ďalší partnerský život, pričom vzťah menovanej s otcom bol o to silnejší, že žalobkyňa v 2. rade po smrti manžela, kedy ovdovela, potrebovala mužskú pomoc, ktorú našla práve v osobe svojho tragicky zosnulého otca. U žalobkyne v 2. rade za primeranú považuje súd vo výške 9.000,- €. Žalobkyňa v 3. rade ako vnučka poškodeného mala s poškodeným nadštandardne dobrý vzťah, ktorý sa odrážal v pravidelnom kontakte, či už osobnom alebo telefonickom, ktorý sa pretavil taktiež do vzťahu medzi deťmi žalobkyne v 3. rade a poškodeným, keďže poškodený svojím spôsobom plnil aj funkciu starého otca napriek tomu, že bol prastarým otcom práve z dôvodu smrti manžela žalobkyne v 2. rade. Z uvedeného dôvodu, aj s poukazom na to, že žalobkyňa v 3. rade je mladou osobou napriek tomu, že smrť starého otca ju nepochybne poznačila, avšak do budúcnosti sa s touto udalosťou bude určite vysporadúvať psychicky lepšie jej súd preto priznal sumu 9.000,- €.

52. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy prihliadal súd aj na pomery žalovaného, ktorý síce svoje majetkové pomery nijakým spôsobom nepreukazoval, poukazoval na neprimeranosť výšky odškodnenia z hľadiska rozhodovacej praxe súdu, avšak je všeobecne známou skutočnosťou, že žalovaný je silným subjektom na trhu poskytovania poistného, preto priznaná suma nemôže v žiadnom prípade znamenať pre neho výraznejší ekonomický dopad nehovoriac o dopade likvidačnom.

53. Súd teda prihliadol na pomery na strane žalovaného, ktorým je poisťovňa, ktorá vznik udalosti nijakým spôsobom nezavinila, nebola na nej účastná a je subjektom odlišným od pôvodcu zásahu do osobnostných práv žalobkyní (vodiča motorového vozidla). Žalovaný je silným a stabilným subjektom, pôsobiacim v oblasti poisťovníctva od roku 1991 (od 12.11.1991), ktorého predmetom činnosti je okrem iného vykonávanie poisťovacej činnosti pre široký okruh poistenia tak ako je vymedzený v bode VI. vložky č. 196/B, oddiel Sa Obchodného registra. Hodnota základného imania spoločnosti žalovaného predstavuje podľa výpisu z Obchodného registra 32,531.780,- €. Žalovaný tak dlhoročne poskytuje služby v oblasti poistenia majetku, životného poistenia, neživotného poistenia a je jedným z niekoľkých subjektov v oblasti poisťovníctva na slovenskom finančnom trhu. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy tak nie je vzhľadom na pomery žalovaného neprimeraná a nepôsobí likvidačne.

54. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia a keďže súd priznal žalobkyni 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 14.000,- €, žalobkyni 2/ nemajetkovú ujmu vo výške 9.000,- €, žalobkyni 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 9.000,- €. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol z vyššie uvádzaných dôvodov.

55. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy u žalobcov v 1. až 3. rade súd vychádzal aj z právoplatných rozhodnutí súdov SR, pričom súd poukazuje na právoplatný rozsudok Krajského súdu Košice, č.k. 9Co/462/2016 zo dňa 21.9.2017, právoplatný rozsudok Krajského súdu Nitra, č.k. 7Co/286/2017 zo dňa 21.6.2018, právoplatný rozsudok Krajského súdu Trenčín č.k.17Co/322/2017 zo dňa 26.7.2018, pričom súd tu poukazuje, že vo všetkých vyššie uvedených rozhodnutiach prebiehalo konanie ohľadne náhrady nemajetkovej ujmy a v týchto rozhodnutiach bola priznaná nemajetková ujma pre rodičov zosnulého pri dopravnej nehode, t.j. otcovi 15 000,- €, matke 15 000,- € a súrodencovi 10 000,- €, pričom sa jednalo o prípady tragického úmrtia dieťaťa rodičom a následnej straty väzieb medzi rodičmi a zosnulým dieťaťom, resp. medzi jeho súrodencami. Tu súd poukazuje, že súd rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia s poukazom aj na vyššie uvedené rozhodnutia súdov SR v obdobných veciach, ako aj s poukazom na okolnosti, na ktoré prihliadal pri určovaní nemajetkovej ujmy tak u manželky, dcéry a vnučky nebohého a na závažnosť vzniknutej ujmy.

56. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

57. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

58. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

59. Žalobkyne 1/ až 3/ boli v konaní úspešné, napriek tomu, že súd im priznal len časť uplatneného práva, keďže výška nemajetkovej ujmy závisela od jeho úvahy. Vzhľadom k uvedenému súd priznal žalobkyniam právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorá bude počítaná zo základu, ktorým je rozsudkom priznaná suma. Zamietnutie žaloby v časti podľa názoru súdu nemá vplyv na úspešnosť žalobcov v konaní v rozsahu akom im súd právo priznal. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd Banská Bystrica, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Podľa § 367 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

Podľa § 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 367 ods. 3 Civilného sporového poriadku, právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti.

Podľa § 368 Civilného sporového poriadku, osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia.

Podľa § 369 ods. 1 Civilného sporového poriadku, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

Podľa § 369 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania.

Podľa § 369 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

Podľa § 369 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.